

LUCRĂRI INEDITE ALE SCULPTORULUI GHEORGHE STĂNESCU

Mihai Petru Georgescu

Despre activitatea sculptorului Gheorghe Stănescu (27 aug. 1881, Oltenița - 25 sept. 1968, București) avem foarte puține informații, atât din timpul vieții cât și postum. Participă cu lucrări la expozițiile *Societății Tinerimii Artistice* din anii 1922; 1931; 1933; 1936 [7], precum și ale *Salonului Oficial* din 1925 [6] având sporadic cronici în presa vremii; este amintit de Eugeniu N. Dublea, în „Artiștii plastici români” (1936)[3] doar la indice (pag. 53, cu adresa – București, str. Vișinilor 23) și de Const. Prodan în „Sculptura, Pictura și Gravura Românească (1937)” [8] alături de alți sculptori pentru a evidenția astfel importanța învățământului artistic. Prestația sa ca medalist este consemnată și în lucrările: „Monetăria Națională, zece ani de activitate, 1935 - 1945” [10], „Medalii și plachete românești”[1] și „Oameni de cultură români în arta medaliei – Dicționar” [4]. Primul studiu amplu ce valorifică creația artistului - „Contribuții la cunoașterea activității sculptorului Gheorghe Stănescu” [9] este datorat d-lui Virgiliu Z. Teodorescu, la care adăugăm și alte lucrări inedite, păstrând criteriul cronologic din articolul menționat.

1928 - Bustul principelui Nicolae (fig.1). O fotografie (8,8 x 13,7 cm) din colecția noastră, datată pe verso 9.XI.1928, cu mențiunea: *În atelierul' sculptorului G. Stănescu*, îl surprinde pe artist (în dreapta imaginii) alături de o lucrare - bustul principelui Nicolae (membru al Regenței 1927 - 1930); personajul din stânga este modelul sculptorului.

1929 – Bustul profesorului Alexandru F. Robescu (fig.2). În perimetrul actual al Universității Naționale de Arte din București, str. General Budișteanu nr. 19, a funcționat începând cu anul 1901 *Școala profesională de fete nr. 1*, într-unul dintre imobilele achiziționate în acest scop de către Al. F. Robescu (1838 - 1914), fost profesor de matematică la Liceul „Matei Basarab” [5]. Acestea vor face ulterior (1902) obiectul unei donații către Ministerul Cultelor și Instrucțiunii Publice, școala urmând să poarte numele donatorului. Bustul său (bronz, 82 x 72 x 40 cm),

1 Locația ultimului atelier: str. Agricultori nr. 86 A – vis-a vis de nr. 95 (domiciliul sculptorului); numerotarea corespunde a.c.- 2009

datorat sculptorului Gh. Stănescu (LUI/ ALEXANDRU F. ROBESCU/ ȘCOALA RECUNOSCĂTOARE/ 23 IUNIE 1929/ 1838-1914; text înscris pe fața soclului), va fi amplasat în curtea școlii. „Comunismul” se va dezice și de instituție și de bustul celui care a creat-o. Soclul rămâne stingher, iar versurile săpate în el, recitite azi, ascund o ironie amară:

„SFÂNTĂ MUNCĂ E ACEEA/CE RĂSPLATĂ-N EA-ȘI GĂSEȘTE./
DE ÎNȚELEGI TU ASTA – CHEIA/FERICIRII TALE-O ȚII./URGISIT DE
TOȚI SĂ FIL,/TU DE-A PURUREA IUBEȘTE/IAR CA SĂ RĂMÂI ÎN PACE/
NIMIC LUMII SĂ NU-I CEI/ BINELE TE’N-VAȚĂ-A-L FACE/CA ALBINA
MIEREA EI!” A. VLAHUȚĂ

Lucrarea se află în custodia Liceului de Arte Plastice „Nicolae Tonitza” din str. G-ral. Berthelot nr. 58, la câteva sute de metri de fosta Școală Robescu, abandonată într-o construcție anexă. În cel mai bun caz „democrația” o va repune pe vechiul amplasament; cât privește numele așezământului, nu putem avea pretenția, desigur, să se numească Universitatea Națională de Arte Al. F. Robescu...?!

1933 - Placheta profesorului Ion Otescu (fig.3). În holul Colegiului Național „Mihai Viteazul” din București (b-dul Pache Protopopescu nr. 62) se află două reliefuri în bronz, montate în plăci de marmură, omagiind pe doi dintre directorii instituției.

Cel dedicat lui *Ion Otescu / Profesor de Matematici 1887 – 1927 / Director al Liceului • Mihai Viteazu • 1889 – 1901* este semnat și datat: G. Stănescu 1933 (53,7 x 45,7 cm).

1934 (?) - Medalionul poetului Radu D. Rosetti (fig.4). La pagina 118 a plachetei *Epigrame* (editura „Universala” Alcalay & CO. București, 1936) Radu D. Rosetti (1874 - 1964), inserează următorul text:

SCULPTORULUI G. STĂNESCU

mulțumire că mi-a făcut profilul în bronz

Mie nu-mi fu cu puțință

Să m’afirm. Dar azi am chef,

Că’ntr’o singură ședință

Tu m’ai scos în relief.

Lucrarea la care se face referire (D: 18,5 cm/ semnată stânga jos/ nedată; col. noastră) este turnată în bronz și fixată pe un suport de stejar. Anul în care a fost realizată ar putea fi 1934, când magistratul – poet a împlinit vârsta de 60 de ani.

În *Catalogul Pinacotecii Municipiului București* (1940) în cadrul secției Glicptică, sunt consemnate șapte lucrări semnate Stănescu. Actualmente în expoziția de bază a Muzeului Municipiului București – *Palatul Sufu*, figurează un medalion (bronz) al scriitorului și oratorului Barbu Ștefănescu Delavrancea (având în două rânduri – 1899, respectiv 1906 și calitatea de Primar al Capitalei), iar la Muzeul Memorial C.I. și C.C. Nottara o plachetă dedicată actorului Constantin I. Nottara (bronz, 1925), ambele datorate sculptorului.

Dacă până în prezent sunt cunoscute prea puține sculpturi monumentale semnate Gheorghe Stănescu, presupunem că situația se va schimba de îndată ce Muzeul Național de Artă al României va edita repertoriul sculpturilor aflate în patrimoniul său.

La realizarea acestui articol am beneficiat de sprijinul:

d-lui Petre Oprea critic de artă, d-lui Mircea Deac critic de artă, d-lui Aurel Bulacu artist plastic, profesor – Liceul de Arte Plastice „Nicolae Tonitza”, d-lui Cătălin Bălescu artist plastic, prof. univ. – Universitatea Națională de Arte, cărora le mulțumim și pe această cale.

Bibliografie

Buzdugan George, Gh. Niculiță, *Medalii și plachete românești*. Ed. Științifică, București, 1971

Deac Mircea, *Sculptura în România: sec. XIX-XX*. Ed. Medro, București, 2005

Dublea N. Eugeniu, *Artiști plastici români*. Ed. Revista „Plastica”, București, 1937

Morărescu Dulciu, *Oameni de cultură români în arta medaliei - Dicționar*. Ed. „Înclusiv Publicitate”, București, 1991

Mucenic Cezara, *Studiul istoric al casei Alexandru Scarlat – Ghica/Școala*

profesională de fete „A.F.Robescu”. vol. Concurs de arhitectură pentru extinderea și remodelarea funcțională a sediului Universității Naționale de Arte din București. Ed. Unarte, București, p. 8-31, 2008

Oprea Petre, *Expozanți la Saloanele Oficiale de pictură, sculptură, grafică 1924 – 1944*. Ministerul Culturii și Cultelor, Direcția pentru Cultură, Culte și Patrimoniul Cultural Național a Municipiului București, 2004

Oprea Petre, *Artiști participanți la expozițiile Societății Tinerimii Artistice (1902 - 1947)*. Ed. Maiko, București, 2004

Prodan Const., *Sculptura, Pictura și Gravura Românească*. Imprimeriile Independența, București, 1937

Teodorescu Z. Virgiliu, *Contribuții la cunoașterea activității sculptorului Gheorghe Stănescu*. București Materiale de istorie și muzeografie, vol. XX., editat de Muzeul Municipiului București, p. 311-335, 2006

xxx, *Monetăria națională, zece ani de activitate, 1935-1945*. Monitorul Oficial și Imprimeriile Statului – Imprimeria Națională, București, 1945

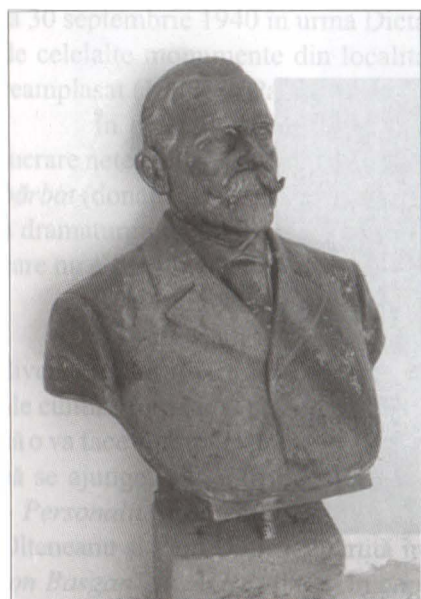
xxx, *Pinacoteca Municipiului București – Catalog*, Atelierele Ziarului „Universul”, București, 1940

SUMMARY

The article presesnts some of the works of a lesser known Romanian sculptor, George Stănescu.

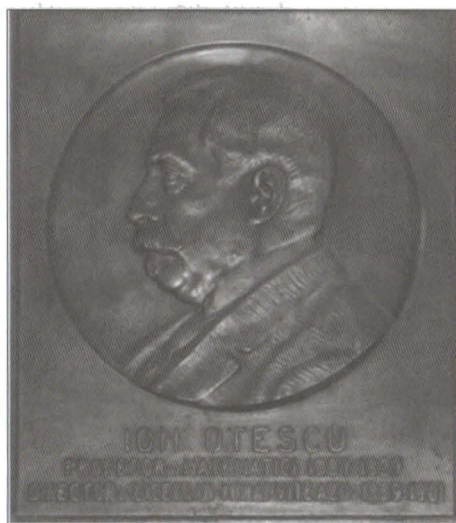

1

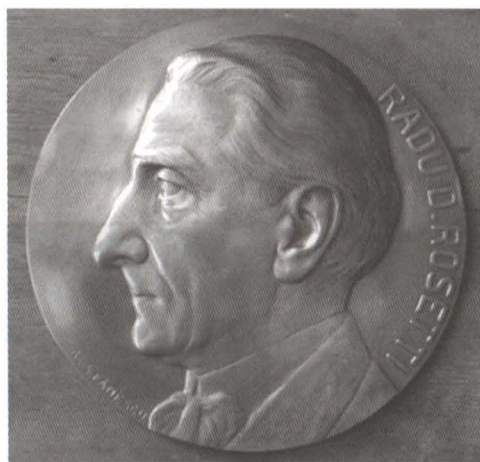

2

3

4